

Stanovisko k zimnímu balíčku v oblasti designu trhu s elektřinou

Konkrétně jde zejména o oblasti pokryté těmito návrhy Evropské komise:

- Návrh Směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (zrušení směrnice 2009/72/ES)
- Nařízení o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou (zrušení nařízení 714/2009)
- Nařízení o risk-preparedness v elektroenergetice (zrušení směrnice 2005/89)
- Nařízení o založení ACER (zrušení nařízení 713/2009)
- Nařízení o systému řízení (governance) Energetické unie

1. Vítáme, že v řadě oblastí zimní balíček staví do popředí tržní mechanismy a principy, a podporujeme uplatnění tohoto přístupu i v dalších částech balíčku v maximální možné míře. Každé opatření v balíčku by mělo být testováno, zda přispívá vyššímu využití tržních mechanismů, umožňuje lépe predikovat základní směřování energetických systémů, stabilizuje investiční prostředí a celkově zohledňuje udržení konkurenceschopnosti evropského průmyslu jakožto významného zaměstnavatele a spolutvůrce evropského bohatství.
2. Pro zachování predikovatelnosti a elementární stability trhu požadujeme, aby byl analyzován a vyřešen vzájemný vliv jednotlivých cílů v oblasti dekarbonizace, obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti s cílem zabránit jejich vzájemné kanibalizaci.
3. Vítáme návrhy na zrovnoprávnění všech zdrojů energie a spotřebitelů. Pro zabezpečení rychlejšího návratu k energy-only-market resp. pro zamezení další destrukce jednotného trhu je zapotřebí progresivnější přístup v odstraňování všech výjimek a preferenčního zacházení včetně těch pro obnovitelné zdroje energie, které nejsou kompenzovány úsporami nákladů na úrovni elektrizační soustavy nebo posílením energetické bezpečnosti. Obáváme se vzniku nových distorzí, pokud by došlo k navrhovanému upřednostňování vybraných skupin spotřebitelů (např. prosumers nebo spotřebitelů podle typu vlastnictví). Market design musí být neutrální technologicky i vlastnický. Případná veřejná podpora zdrojům nebo spotřebitelům s ohledem na životní prostředí apod. musí být poskytována transparentně, jako dodatečné opatření k fungujícímu trhu a v souladu s pravidly pro její poskytování.
4. Akumulace by měla v souladu s návrhem Komise zůstat standardní součástí liberalizovaného velkoobchodního trhu. Výjimkou mohou být pouze instalace akumulčních zařízení jako alternativy k posilování vedení v distribučních soustavách, pokud je takový postup nákladově efektivní, nebo výzkumné a demonstrační projekty striktně omezeného rozsahu.
5. Kapacitní mechanismy by měly být zaváděny jako opatření poslední záchrany, které lze zavést až po odstranění všech regulatorních distorzí a při prokázání nedostatečné výrobní přiměřenosti stanovené celoevropsky harmonizovanou metodikou. Opatření musí být organizována na tržním principu a musí být odstranitelná, jakmile dojde k zlepšení situace. Povinnost umožnit účast přeshraničních kapacit je třeba zaručit pro všechny typy kapacitních mechanismů, včetně kapacitních rezerv. Princip technologické neutrality je nutné dodržet, jinak dojde k zavedení nových regulatorních distorzí. Podporujeme pravidlo „one tool – one target“.

6. Pro regionální operační centra vyžadujeme, aby jakákoliv entita byla nadána jen takovými pravomocemi, za jejichž výkon je schopna bez výhrad převzít plnou zodpovědnost. Zvláště poukazujeme na nesoulad mezi potřebou integrace evropského trhu s elektřinou a nevyjasněným způsobem vzájemné spolupráce jednotlivých regionálních operačních center.
7. Podporujeme transparentní proces stanovení nabídkových zón respektující síťová omezení. Design nabídkových zón by měl maximalizovat příležitosti pro mezinárodní obchod s elektřinou za podmínky zachování rovného přístupu k výrobcům a spotřebitelům v různých členských zemích a udržení vysokého standardu energetické bezpečnosti.
8. Evropské právní normy na úrovni směrnic a nařízení by zásadně neměla detailně zasahovat do řízení elektrizačních soustav. Tato velmi odborná a zároveň citlivá problematika by měla být předmětem síťových kodexů nebo ponechána na národní úrovni.
9. Zákazníkům na maloobchodním trhu s elektřinou přinesou nová opatření jasné benefity. Zároveň by tito zákazníci měli nést náklady spojené s jejich účastí na výhodách trhu. Zisk jednoho koncového zákazníka by neměl zvyšovat náklady systému jako celku a tedy náklady ostatních zákazníků.
10. Podporujeme urychlené dokončení liberalizačních kroků ve všech zemích EU, jak bylo již dávno požadováno řadou legislativních opatření. Požadujeme zajištění volného vstupu výrobních zdrojů na trh i jejich výstupu z trhu a odstranění cenových stropů ve velkoobchodě a maloobchodě.
11. Veškeré důležité a politicky citlivé otázky by měly být zahrnuty do směrnic, aby byla zajištěna dostatečná transparentnost a zapojení členských států do legislativního procesu. Při vzniku zamýšlených delegovaných aktů tomu tak bohužel vždy není.